

QUICK SCAN ECOLOGIE
BESTEMMINGSPAN PANOVENWEG

STICHTING RENTRAY

11 juni 2009
B02042.000007

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Gevolgde werkwijze	6
1.3	Leeswijzer	7
2	Wettelijk kader	8
2.1	Natuurbescherming in Nederland	8
2.1.1	Flora- en faunawet	8
2.1.2	Natuurbeschermingswet 1998	9
2.1.3	Ecologische Hoofdstructuur	10
3	Soortenbescherming	12
3.1	Gebiedsbeschrijving	12
3.1.1	Beschrijving plangebied	12
3.2	Beschermd soorten	12
3.2.1	Vaatplanten	12
3.2.2	Broedvogels	13
3.2.3	Zoogdieren	13
3.2.4	Reptielen en amfibieën	13
3.2.5	Vissen	13
3.2.6	Insecten en overige ongewervelden	13
3.3	Doelsoorten	14
3.3.1	Zwaluwen	14
3.3.2	Vleermuizen	14
3.4	Pand en ecologische geschiktheid	14
3.5	Mogelijke gevolgen voor beschermd soorten	17
3.6	Toetsing aan de Flora- en faunawet	18
3.7	Voorkomen en beperken van schade	18
3.8	Mogelijkheden voor vrijstelling en ontheffing	19
4	Gebiedsbescherming	21
4.1	Natuurbeschermingswet 1998	21
4.2	Ecologische Hoofdstructuur	22
5	Conclusies en aanbevelingen	23
5.1	Conclusies	23
5.1.1	Soortbescherming	23
5.1.2	Gebiedsbescherming	23
5.2	Aanbevelingen	23
6	Referenties	25
	Bijlage 1: Instandhoudingsdoelen	26

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1

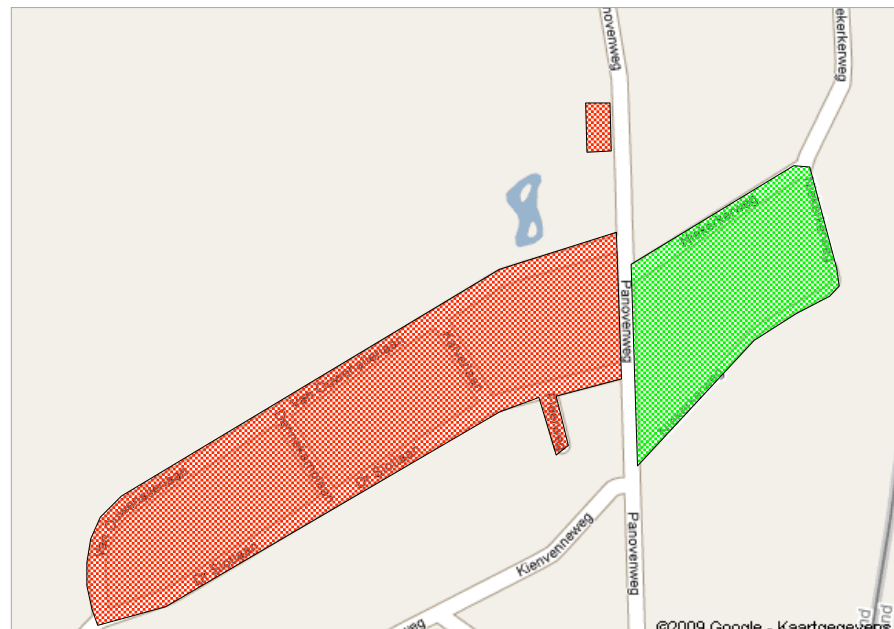
AANLEIDING EN DOEL

Rentray is een inrichting voor jongeren met gedragsproblemen. Een deel van de faciliteiten van Rentray is in eigen bezit en deel is in het bezit van Stichting Rentray. Voor de vestiging in Rekken (ten zuiden van Enschede/Haaksbergen), in de omgeving van de Panovenweg, wil Rentray verhuizen van de huidige panden naar een deels nieuw te ontwikkelen locatie (zie Afbeelding 1.1).

Afbeelding 1.1

Plattegrond van plangebied met daarop het huidige terrein van Rentray (rood) en het toekomstige (groen).

Bron: Google Maps

Het plan is om op het nieuwe terrein, wat van oorsprong agrarisch grondgebied is, meerdere gebouwen en faciliteiten (woningen, wegen, parkeerplaatsen etc.) te plaatsen. Deze werkzaamheden zijn inmiddels al in uitvoering. Voor de huidige panden is nog geen nieuwe bestemming gevonden, wel zijn er al mogelijk nieuwe functies per pand vastgesteld (Hoofdstuk 3). Ofwel ze worden hergebruikt (bijvoorbeeld woonfunctie) of ze worden gesloopt.

Elke ruimtelijke ingreep vraagt een zorgvuldige ruimtelijke afweging waarbij onder andere de (reeds aanwezige) natuurwaarden meewegen. Daar de nieuwe locatie al in ontwikkeling is, zal deze quickscan gefocust zijn op de panden en de toekomstige functies hiervan. Stichting Rentray heeft ARCADIS gevraagd om deze afweging te maken en wel in de vorm van een toetsing aan de vigerende natuurwetgeving (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Spelregels EHS).

1.2

GEVOLGDE WERKWIJZE

Tijdens een quick scan wordt gekeken wat de mogelijke effecten zijn op de aanwezige natuurwaarden, maar ook wat de mogelijke effecten zijn op de omgeving. Voor de betreffende wetten en beleidskaders (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Spelregels EHS) moet gekeken worden naar de mogelijke conflicten tussen de plannen en de wetgeving. De toetsing hiervan komt terug in Hoofdstuk 3 en 4.

Het plangebied ligt binnen een afstand van 500 meter van het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergervenen (zie Afbeelding 1.2). Hierdoor is het noodzakelijk om een risico-inschatting te maken van eventuele negatieve effecten van de geplande activiteiten op de ecologische waarden binnen dit Natura 2000-gebied. Aan de hand van de aangewezen soorten en habitat voor dit Natura 2000-gebied en de geplande werkzaamheden in het plangebied kan beoordeeld worden of er negatieve effecten zouden kunnen plaatsvinden. Deze mogelijke effecten zullen elders in dit rapport verder worden uitgewerkt.

Afbeelding 1.2

Plattegrond met daarop het plangebied (wit) en het Natura 2000 gebied Buurserzand & Haaksbergervenen (geel).
Bron: website Min. LNV

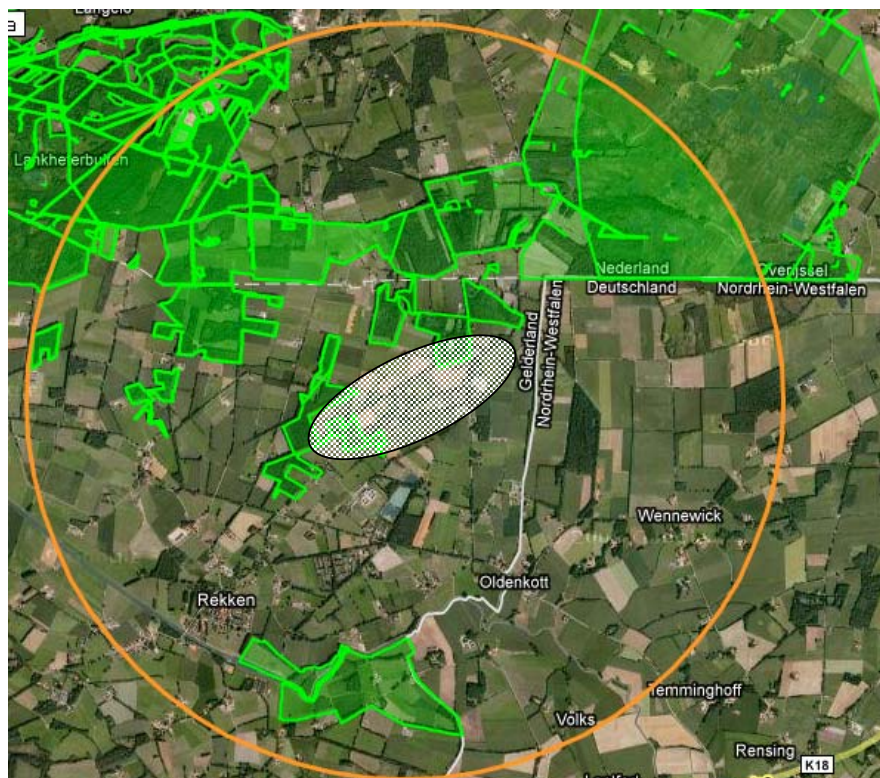

Het plangebied grenst aan de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (zie Afbeelding 1.3). Hierdoor is het noodzakelijk om de activiteiten te toetsen aan de Spelregels EHS. Verderop in dit rapport zal hier verder op worden ingegaan.

Afbeelding 1.3

Plattegrond met daarop het plangebied (wit) en de Provinciale EHS (groen).

Bron: website Min. LNV

Verder is het noodzakelijk om het plan te toetsen aan de Flora- en faunawet. Deze wet regelt de bescherming van alle in het wild voorkomende inheemse planten en dieren.

Het onderzoek bestaat uit literatuurstudie en een veldbezoek. Het veldbezoek vond plaats op 12 juni 2009 in de vorm van een habitatgeschiktheidsbeoordeling, waarbij met name is gekeken naar de geschiktheid van de bestaande bebouwing voor zwaluwen en vleermuizen. Een habitatgeschiktheidsbeoordeling is een veldonderzoek waarbij op grond van fysieke kenmerken van het terrein een indicatie verkregen wordt van het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Het veldonderzoek vormt samen met de vrij beschikbare gegevens van het Natuurloket en beschikbare literatuur de basis van de quickscan.

1.3

LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 zullen de wettelijke- en beleidskaders verder worden uitgewerkt. In hoofdstuk 3 zal vervolgens een gebiedsbeschrijving worden gegeven. Daarnaast zal in dit hoofdstuk ook aandacht besteedt worden aan aanwezige soorten en de mogelijke gevolgen van de geplande werkzaamheden voor de natuur in het plangebied. In hoofdstuk 4 zullen de geplande werkzaamheden worden getoetst aan de wettelijke kaders op het gebied van gebiedsbescherming. Tot slot worden in hoofdstuk 5 de conclusies getrokken en aanbevelingen gegeven.

HOOFDSTUK 2 Wettelijk kader

2.1 NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND

De juridische bescherming van de Nederlandse natuur is in hoofdlijn geregeld via twee sporen. De soortenbescherming, welke landelijk is geregeld onder de Flora- en faunawet en de gebiedbescherming waarbinnen de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur de belangrijke kaders zijn.

In onderstaande paragrafen wordt nader ingegaan op de wettelijke en beleidsmatige kaders voor natuurbescherming, die relevant zijn voor dit project.

2.1.1 FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 regelt de Flora- en faunawet de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren (zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen.

Mogelijkheid voor vrijstellingen en ontheffingen

Bij ruimtelijke plannen met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen, of de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van de minister van LNV ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen drie groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen sluiten aan bij de indeling in tabellen van de AMvB Flora- en faunawet.

Groep 1: Algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt (Tabel 1 AMvB)

Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft ook voor deze soorten de zorgplicht van kracht.

Groep 2: Overige soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer volgens een gedragscode gewerkt wordt (Tabel 2 AMvB; vogels)

Voor een aantal soorten geldt een vrijstelling mits volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Wanneer een dergelijke gedragscode (nog) niet

beschikbaar is, kan een ontheffing worden aangevraagd. Deze kan worden verleend indien de beoogde ruimtelijke ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort(en). Eventueel moeten hiertoe mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden. Voor vogels geldt echter een uitgebreide toets voor een ontheffing (zie onder groep 3).

Groep 3: Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten en in AMvB aanvullend aangewezen soorten (streng beschermde soorten) (Tabel 3 AMvB)

Voor soorten genoemd in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor de door het ministerie van LNV per algemene maatregel van bestuur nog aanvullend aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Een ontheffing kan alleen worden verleend wanneer:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- Er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten (geldt alleen voor de soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn);
- Er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort(en);
- Er aantoonbaar zorgvuldig wordt gehandeld.

2.1.2

NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Een belangrijk deel van deze wetgeving geeft uitvoering aan Europese richtlijnen. Daarbij gaat het om de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). Natura 2000-gebieden vallen onder het beschermingsregime dat is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998.¹

NATURA 2000

Onder Natura 2000 worden de gebieden verstaan die op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn worden aangewezen. De gebieden zijn van grote betekenis voor de bescherming van de Europese biodiversiteit en dienen gezamenlijk met alle andere aangewezen gebieden in Europa een ecologisch netwerk te vormen. In de loop van 2009/2010 worden alle Natura 2000-gebieden in Nederland (opnieuw) aangewezen en worden voor deze gebieden instandhoudingsdoelen geformuleerd.

BESCHERMINGSREGIME

Voor gebieden die zijn aangewezen onder zowel de Vogel- als Habitatrichtlijn geldt er een vergunningplicht voor alle plannen en projecten die mogelijk (significante) gevolgen kunnen hebben voor het beschermde natuurgebied. Hierdoor kunnen de instandhoudingsdoelen gewaarborgd blijven. Een vergunning voor een project kan alleen worden verleend indien vooraf zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast en de instandhoudingsdoelen niet in gevaar worden gebracht. Waar het gebied enkel als Habitatrichtlijn is aangewezen, geldt een andere toetsing. Artikel 6 van de Habitatrichtlijn dient ter bescherming van de aangewezen zones tegen achteruitgang. Doel is (instandhoudings)maatregelen te treffen waardoor de kwaliteit van de habitat en soorten en hun leefgebieden niet verslechtert en er geen storende factoren

¹ Andere gebieden die een beschermde status op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 hebben gekregen zijn de beschermde natuurmonumenten, en de gebieden die de minister van LNV aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van de Natura 2000-gebieden).

optreden. Er mogen geen significante effecten zijn op aangewezen soorten en habitat.

Artikel 3 van de Habitatrictlijn luidt:

“Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo’n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van het bepaalde in lid 4, geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden”.

Voor zowel Natura 2000- gebieden als Habitatrictlijngebieden geldt dat alleen van bovengenoemde criteria afgeweken mag worden wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen).

2.1.3

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Sinds 1990 vormt de bescherming en ontwikkeling van de nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS) de ruimtelijke ruggengraat van het natuurbeleid. De globaal begrensde EHS is in 1995 planologisch verankerd in het Structuurschema Groene Ruimte. In 2006 is het beleid overgenomen in de Nota Ruimte.² Met de inwerkingtreding van de Nota Ruimte is het Structuurschema Groene Ruimte vervallen.

De overheid beschrijft haar aanpak om de achteruitgang in oppervlakte en kwaliteit van de Nederlandse natuur tegen te gaan. De overheid heeft hiervoor kerngebieden en ecologische verbindingzones aangewezen: de EHS.

Voor de verdere uitwerking van instrumenten en begrippen die in de Nota Ruimte genoemd worden, is in 2007 het beleidskader Spelregels EHS³ opgesteld door het Rijk en provincies. Deze Spelregels dienen doorvertaald te worden in de provinciale beleidskaders.

De EHS beoogt het realiseren van een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Voor de begrensde EHS (netto EHS) geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden en een ‘nee, tenzij’-regime. Het ruimtelijke beleid is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de medebelangen die in het gebied aanwezig zijn. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Het beleidskader ‘Spelregels EHS’ zegt over de bovengenoemde wezenlijke kenmerken en waarden het volgende: “Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken, zullen de te beschermen en te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied moeten worden

² Ministeries VROM, EZ, LNV en VenW, Nota Ruimte, Ruimte voor ontwikkeling, 2006 (verder: Nota Ruimte).

³ Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS, een gezamenlijke uitwerking van rijk en Provincies, te raadplegen op www.minlnv.nl (verder: Spelregels EHS).

gespecificeerd. De wezenlijke kenmerken en waarden zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. Het gaat daarbij om: de bij het gebied behorende natuurdoelen en –kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde”.

- "Feitelijk gaat het om de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied zoals opgenomen in de voorlopige Landelijke Natuurdoelenkaart die is opgenomen in het tweede Meerjarenprogramma Vitaal Platteland, en de nadere uitwerkingen daarvan zoals provinciale natuurdoeltypenkaarten en concrete uitwerkingsplannen." (Spelregels EHS, paragraaf 2.5, p. 11).

In de Spelregels zijn twee uitzonderingen opgenomen waarbij een individuele ingreep of een combinatie van projecten, ondanks een significant negatief effect op de waarden en kenmerken van de EHS, toch aanvaardbaar kan zijn. Het betreft de ‘herbegrenzing EHS om andere dan ecologische redenen’ en ‘EHS-saldobenadering’, bij gevallen waarbij significante negatieve effecten plaatsvinden door de uitvoer van een combinatie van plannen, projecten en handelingen. In het beleidskader Spelregels EHS wordt dit nader toegelicht. Bij eventuele significante effecten is het compensatiebeginsel van toepassing.

HOOFDSTU 3 Soortenbescherming

3.1 GEBIEDSBESCHRIJVING

Het plangebied is gelegen in het oosten van de Provincie Gelderland, op ongeveer een kilometer ten noordoosten van het dorp Rekken. De betreffende gebouwen staan langs de Dr. Slotlaan, Van Ouwenallerlaan, Panovenweg en de Fleerweg. Het gebied ligt binnen de kilometerhokken (km-hok) 247;458, 248;458 en 248;459.

3.1.1 BESCHRIJVING PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen in het agrarische gebied ten noordoosten van Rekken. Rentray en Stichting Rentray beheren een aantal panden langs de genoemde wegen (zie 3.4). Voor zover bekend zijn de aanliggende landbouwgronden niet in bezit van Rentray of Stichting Rentray. Wegen zijn aan beide zijden voorzien van bomenrijen en in de directe/aansluitende omgeving komen enkele bosschages voor met onder andere eik, grove den en lijsterbes. De landbouwgronden worden afgewaterd met enkele smalle slootjes/greppels, waarvan een deel tijdens het veldbezoek droog stond. Een aantal aangrenzende percelen is toebedeeld aan de Provinciale Ecologisch Hoofdstructuur (EHS). Tevens is er één pand wat binnen de grenzen van de EHS ligt. Daarnaast bevindt zich op minder dan 500 meter een Natura 2000 gebied, te weten de Haaksbergervenen & Buurserzand.

3.2 BESCHERMDE SOORTEN

De eerste indicatie voor het voorkomen van beschermde soorten binnen het plangebied is uitgevoerd aan de hand van het Natuurloket (website Natuurloket). Hier wordt per kilometerhok gekeken naar het voorkomen van beschermde soorten. In het geval van specifieke doelsoorten, tijdens dit onderzoek zwaluwen en vleermuizen, kan voor zover mogelijk gebruik worden gemaakt van eventueel beschikbare verspreidingsatlassen. Met deze kennis wordt vervolgens een veldbezoek gebracht aan het plangebied.

3.2.1 VAAATPLANTEN

Volgens het Natuurloket komt in km-hok 247;458 één soort van de rode lijst voor. In km-hok 248;458 één soort van tabel 2/3 van de Flora- en Faunawet (FF-wet) en vier rode lijst soorten. In km-hok 248;459 één soort van tabel 1 van de FF-wet, één soort van tabel 2/3 en vijf rode lijst soorten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten waargenomen. Mogelijk dat de beschermde soorten buiten het plangebied liggen, bijvoorbeeld op of langs de akkers en weilanden of in omliggende bosschages, of dat deze over het hoofd zijn gezien omdat hier niet uitgebreid naar is gekeken in het kader van het project.

3.2.2

BROEDVOGELS

Het Natuurloket meldt alleen beschermde broedvogels in km-hok 247;458, te weten één broedvogel van de FF-wet en één rode lijst soort.

Tijdens het veldbezoek zijn onder andere de volgende soorten waargenomen: witte kwikstaart, merel, ekster, kauw en vink. Alle soorten zijn door de FF-wet beschermd.

3.2.3

ZOOGDIEREN

Het Natuurloket meldt het voorkomen van één soort van tabel 2/3 van de FF-wet en één soort van de Habitatrichtlijn (HR) in km-hok 247;458. Tijdens het veldbezoek is binnen dit km-hok de eekhoorn waargenomen, een soort behorende tot tabel 2 van de FF-wet. De HR-soort is mogelijk een vleermuis, aangezien er panden staan waar mogelijk vleermuizen in gehuisvest kunnen zijn.

Voor km-hok 248;458 is één soort van tabel 1 van de FF-wet genoemd. Tijdens het veldbezoek is op de grens van km-hok 248;458 en 248;459 het konijn waargenomen, een soort behorende tot tabel 1 van de FF-wet. Daarnaast is er door een omwonende mondeling verteld over het 's avonds zien vliegen van vleermuizen in dit gebied en het voorkomen van vleermuizen in zijn schuur.

Voor km-hok 248;459 wordt één soort van tabel 2/3 van de FF-wet genoemd en één soort van de HR. Mogelijk betreft het hier wederom het konijn, een soort van tabel 1 van de FF-wet. Soorten van tabel 2/3 van de F&F wet zijn niet aangetroffen, mogelijk gaat het hier om de eekhoorn gezien het geschikte habitat. Ook zijn er geen HR-soorten waargenomen. In het plangebied zijn in dit deel echter geen geschikte panden aangetroffen voor vleermuizen. Mogelijk dat andere panden binnen dit km-hok wel geschikt zijn voor vleermuizen die daarmee duiden op de aanwezige HR-soort.

3.2.4

REPTIELEN EN AMFIBIEËN

Het Natuurloket meldt één amfibie, behorend tot tabel 1 van de FF-wet, in km-hok 247;458. Voor km-hok 248;459 wordt één reptiel van tabel 3 genoemd. Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen of amfibieën waargenomen, hier is echter ook niet intensief naar gezocht. Mogelijk dat in de slootjes/greppels of in de tuinen groene- of bruine kikkers voorkomen. Welke tabel 3 soort is aangetroffen is niet duidelijk. De omgeving lijkt in eerste instantie weinig geschikt voor deze soorten door het ontbreken van plassen, poelen en doorstromende wateren.

3.2.5

VISSEN

Het Natuurloket doet geen melding van vissen binnen het plangebied. Tijdens het veldbezoek is hier ook niet naar gekeken omdat er geen werkzaamheden aan watergangen worden uitgevoerd. Negatieve effecten op eventueel aanwezige vissen kunnen dan ook worden uitgesloten.

3.2.6

INSECTEN EN OVERIGE ONGEWERVELDEN

Het Natuurloket meldt één dagvlinder behorende tot de rode lijst in km-hok 248;458. Tijdens het veldbezoek zijn geen dagvlinders waargenomen. Er komen wel planten voor die geschikt zouden kunnen zijn voor beschermde vlinders en overige ongewervelden, met name langs de akkers en weilanden. Met uitzondering van de natuurontwikkeling bij "De Brem" zijn planten bij dit project echter niet van belang en zal er ook niet verder naar gekeken worden. Voor natuurontwikkeling bij "De Brem" zouden plantensoorten die nu voorkomen en van belang kunnen zijn voor dagvlinders en andere ongewervelden kunnen

verdwijnen of worden verwijderd. Voor de natuurontwikkelingsplannen binnen dit stuk EHS moet contact worden opgenomen met Bevoegd Gezag van de provincie Gelderland.

3.3

DOELSOORTEN

3.3.1

ZWALUWEN

De meest voorkomende zwaluwsoorten in agrarisch gebied zijn de huiszwaluw en de boerenzwaluw. Beide soorten nestelen in boerderijen en stallen, of aan de rand van huizen waar het dak overgaat in de muur (mits er een afdak aanwezig is). Ze bouwen hun nesten voornamelijk met behulp van klei en zijn daardoor in zanderige of venige gebieden minder frequent aanwezig. Beide soorten leven uitsluitend van insecten (de huiszwaluw met name muggen), die zij vliegend vangen. Hiervoor is vooral de huiszwaluw afhankelijk van waterrijke gebieden. De boerenzwaluw daarentegen komt vooral veel voor bij dierveehouderijen, met name melkveehouderijen. Een andere soort is de gierzwaluw. Deze soort vestigt zich hoofdzakelijk in steden en dorpen. Hierbuiten worden ze slechts incidenteel waargenomen. (Hustings & Vergeer 2002; website Vogelbescherming). Het is daarom niet heel erg aannemelijk dat deze soort zich in het plangebied zou kunnen vestigen waardoor deze soort in dit onderzoek niet wordt meegenomen. Dit onderzoek zal zich dus richten op de huis- en boerenzwaluw.

Beide soorten worden beschermd door de Flora- en Faunawet en staan op de rode lijst.

3.3.2

VLEERMUIZEN

In Nederland komen meerdere soorten vleermuizen voor. Vleermuizen worden tegen de avond / schemering actief en worden daardoor niet vaak waargenomen, hoewel ze wel aanwezig kunnen zijn. De meest algemene vleermuissoorten zijn de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis. Van deze soorten kan dan ook verwacht worden dat ze in het gebied voor kunnen komen. Beide soorten zijn insecteneters en huisvesten zich in nissen, spuiwanden, op zolders en onder dakpannen. Zodra er maar een kleine opening is kan dat al voldoende zijn voor (een kolonie) vleermuizen om zich te vestigen (website Vleermuizen). Dit sluit overigens niet uit dat er geen andere vleermuissoorten in het gebied kunnen worden aangetroffen. Een minder algemene soort die ook kan worden aangetroffen is de grootoorvleermuis. Andere soorten, zoals de bosvleermuis en de rosse vleermuis, huisvesten vrijwel uitsluitend in bomen.

3.4

PANDEN EN ECOLOGISCHE GESCHIKTHEID

Tabel 3.1

Overzicht vastgoed in het beheer van Rentray of Stichting Rentray (Panovenweg 22 en 26 zijn reeds gesloopt)

Adres	Gebouw
Dr. W.L. Slotlaan 3	Op den Berg
Dr. W.L. Slotlaan 7	Sporthal
Dr. W.L. Slotlaan 9	De Wakel
Dr. W.L. Slotlaan 12	Stafgebouw
Dr. W.L. Slotlaan 14	Reinstkamp
Dr. W.L. Slotlaan 15	't Heem
Dr. W.L. Slotlaan 17	De Haar
Dr. W.L. Slotlaan 21	Time-Out
Fleerweg 2	d'Angank
Panovenweg 7	De Kappe
Panovenweg 13	De Brem
Panovenweg 22	Garageboxen (4)
Adres	Gebouw

Panovenweg 26	Berkeneoord
Panovenweg 30/30a/30b	Werkplaatsen
Van Ouwenallerlaan 4	Voormalige TD
Van Ouwenallerlaan 6	De Gildemeester

Op den Berg

Beschrijving pand: Groot karakteristiek pand. Relatief breed afdak. Piramidevormig dak eindigend in een plat dak, bedekt met dakpannen (enkele dakpannen zitten los). Bovenin in het dak zitten holtes (waarschijnlijk lucht afvoer). Bevat een schoorsteen, onduidelijk is in hoeverre deze nog open is.

Toekomstige functie: mogelijkheid voor wonen

Ecologische waarde: De ruimte tussen het dak en de muur (het afdak) lijkt geschikt voor zwaluwen. De kans dat zwaluwen zich vestigen is echter klein, aangezien er relatief weinig water in de omgeving is en ook geen veehouderij. Voor vleermuizen lijkt dit pand geschikt. Vleermuizen vestigen zich graag onder (loszittende) dakpannen en ook de schoorsteen is potentieel bewoonbaar door vleermuizen.

Sporthal

Beschrijving pand: Sporthal opgebouwd uit ijzeren golfplaten aan de buitenkant, met bovenop ook golfplaten. Als aanbouw een relatief klein bakstenen gebouw met dichtgewerkte dakgoot en plat dak afgewerkt met bitumen.

Toekomstige functie: Amoveren

Ecologische waarde: Het bakstenen gebouw biedt geschikt nestgebied voor zwaluwen. Gezien de omgeving (het ontbreken van open water en veehouderijen) wordt er echter niet verwacht dat zwaluwen zich hier vestigen. Het voorkomen van vleermuizen is vrijwel uitgesloten, aangezien er geen ruimtes lijken te zijn waar vleermuizen naar binnen kunnen.

De Wakel

Beschrijving pand: Hoewel groter (groter grondoppervlak, extra verdieping) vergelijkbaar met Op den Berg.

Toekomstige functie: Amoveren

Ecologische waarde: Vergelijkbaar met Op den Berg

Stafgebouw

Beschrijving pand: Kantoorgebouw, eenvoudig ontwerp. Veel rechte delen. Op een klein stuk na telt het gebouw één verdieping met een plat dak, afgewerkt met bitumen. Op één punt in het staat een schoorsteen.

Toekomstige functie: Amoveren

Ecologische waarde: Voor zwaluwen ongeschikt gezien de bouwstijl van het pand (het ontbreken van afdaken). De schoorsteen zou geschikt kunnen zijn voor het huisvesten van vleermuizen.

Reintskamp

Beschrijving pand: Hoewel kleiner dan Op de Berg, wel vergelijkbaar. Groot verschil is het dak want bij Reintskamp toeloopt tot een punt.

Toekomstige functie: Mogelijkheid voor woning

Ecologische waarde: Vergelijkbaar met Op den Berg

't Heem

Beschrijving pand: Klein pand van één verdieping. Lichtelijk schuin dak, dichte dakgoot en dak afgewerkt met bitumen.

Toekomstige functie: Mogelijkheid als zomerhuisje, atelier of tijdelijke woning

Ecologische waarde: Geen. De bouwstijl biedt geen geschikte nestlocaties voor zwaluwen en er lijken geen mogelijkheden voor vleermuizen om te huisvesten.

De Haar

Beschrijving pand: Grotendeels vergelijkbaar met Op den Berg. De Haar heeft meer grotere uitbouwingsen die voor meer openingen of holtes kunnen zorgen. Aan één zijde een aanbouw, bestaande uit een bakstenen gebouw van één verdieping met een plat dak.

Toekomstige functie: Mogelijkheid tot woning en/of kantoor

Ecologische waarde: Vergelijkbaar met Op den Berg. Aanbouw geen ecologische waarden

Time-Out

Beschrijving pand: Container/keetachtig gebouw. Bestaande uit ijzeren constructies.

Toekomstige functie: Amoveren

Ecologische waarde: Geen. De bouwstijl biedt geen geschikte nestlocaties voor zwaluwen en er lijken geen mogelijkheden voor vleermuizen om te huisvesten.

d'Angank

Beschrijving pand: Lang pand met schuin dakpannendak en schoorsteen. Klein schuurtje aangebouwd, lijkt weinig gebruikt te worden.

Toekomstige functie: Amoveren

Ecologische waarde: Ongeschikt voor zwaluwen door het ontbreken van geschikte nestlocaties. De dakpannen, de schoorsteen en het schuurtje zijn mogelijk geschikt voor het huisvesten van vleermuizen.

De Kappe

Beschrijving pand: Langgerekt woonpand met breed afdak. Dak met bitumen bedekt, stenen schoorsteen gedicht met bovenop een kleine pijp. Vlak onder het dak lijken aan beide korte zijden van het pand wat openingen te zitten.

Toekomstige functie: Mogelijkheid voor wonen

Ecologische waarde: Mogelijk geschikt dak voor zwaluwen. Met de mogelijke openingen vlak onder het dak mogelijk geschikt voor vleermuizen.

De Brem

Beschrijving pand: Relatief afgelegen vrij groot boerderijachtig pand, verbouwd tot woonpand. Piramidevormige en schuin toelopende daken, bedekt met dakpannen, vrij breed afdak. Tevens een stuk open overkapping (voormalige open garage?).

Toekomstige functie: Amoveren, goede mogelijkheden voor natuurontwikkeling

Ecologische waarde: Mogelijk geschikt dak voor zwaluwen. Mogelijk ook geschikt voor vleermuizen.

Werkplaatsen

Beschrijving pand: Loodsachtig gebouw. Schuin toelopend dak, bedekt met bitumen. Met vrij breed afdak. Meerdere garagedeuren en een open schuur (afgesloten met een 'open' hek).

Toekomstige functie: Amoveren

Ecologische waarde: Afdak mogelijk geschikt voor zwaluwen. De open indeling biedt goede mogelijkheden voor vleermuizen.

Voormalige TD

Beschrijving pand: Groot pand. Schuin toelopend dak, bedekt met dakpannen. Vrij breed afdak.

Toekomstige functie: Mogelijkheid voor wonen, hospice of zorgboerderij

Ecologische waarde: Afdak geschikt voor zwaluwen. De dakpannenstructuur biedt mogelijkheden tot het huisvesten van vleermuizen.

De Gildemeester

Beschrijving pand: Groot gebouw, vermoedelijk samengevoegd uit meerdere kleinere gebouwen en uitbouwingen. Schuine daken, bedekt met bitumen, met vrij breed afdak. Tweetal schoorstenen, waarvan een grotendeels dichtgewerkt en nog één open.

Toekomstige functie: Mogelijkheid voor Nivon-hotel, kampeerboerderij of informatiepunt voor toeristen

Ecologische waarde: Afdak geschikt voor zwaluwen. De open schoorsteen mogelijk geschikt voor vleermuizen.

3.5

MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR BESCHERMDE SOORTEN*Zwaluwen*

Momenteel zijn er op de betreffende panden geen nestlocaties aangetroffen van zwaluwen, maar de panden bieden wel potentiële nestgelegenheid. De directe omgeving van het plangebied biedt betrekkelijk weinig potentieel leefgebied (voornamelijk foerageergebied) door het ontbreken van open water (op enkele slootjes/greppels na) en veehouderijen. De verwachting is dan ook dat er geen verstoring zal plaatsvinden met betrekking tot het leefgebied van de zwaluw.

Vleermuizen

Het waarnemen van vleermuizen, en dan met name het waarnemen van verblijflocaties, is lastig. Dat er vleermuizen in het plangebied voorkomen is echter vastgesteld door een omwonende. Een aantal panden, waaronder een aantal die mogelijk geschikt zijn voor vleermuizen, staan nu op de slooplijst. In tabel 3.2 staat hiervan een overzicht. Hieruit is op te maken dat een aantal panden dat gesloopt zal worden geschikt habitat biedt voor vleermuizen. Dit houdt daarmee in dat er mogelijk schadelijke effecten kunnen ontstaan voor de vleermuis. Ook het eventueel restaureren van voor vleermuis geschikte panden die niet gesloopt worden, kan schadelijke effecten met zich meebrengen wanneer bij de restauraties geen rekening wordt gehouden met het mogelijk voorkomen van vleermuizen.

Tabel 3.2

Overzicht van panden die mogelijk geschikt zijn voor vleermuizen

<i>Gebouw</i>	<i>Geschiktheid</i>	<i>Amoveren?</i>
<i>Op den Berg</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>
<i>Sporthal</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>

<i>De Wakel</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>
<i>Stafgebouw</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>
<i>Reinstkamp</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>
<i>'t Heem</i>	<i>Nee</i>	<i>Nee</i>
<i>De Haar</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>
<i>Time-Out</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>
<i>d'Ángank</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>
<i>De Kappe</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>
<i>De Brem</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>
<i>Werkplaatsen</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>
<i>Voormalige TD</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>
<i>De Gildemeester</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>

Overig

Voor overige soorten lijken de panden op dit moment geen geschikt habitat te bieden. Het slopen of restaureren van deze panden zal dan naar alle waarschijnlijkheid ook geen negatieve effecten met zich meebrengen. Voor De Brem zijn de verwachtingen zelfs dat het slopen van dit pand ruimte kan bieden voor ecologische ontwikkeling.

3.6

TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

Tabel 3.3

Belangrijkste verbodsbepalingen
van de Flora- en Faunawet

Beschermde soorten	Verbodsbepaling Flora- en faunawet
<i>Alle voorkomende broedvogels</i>	<i>Verontrusten van dieren (art. 10)</i> <i>Verstoring van broed- en verblijfplaatsen (art. 11)</i>
<i>Mol, veldmuis, egel, dwergmuis, huisspitsmuis, konijn, eekhoorn</i>	<i>Doden en/of verontrusten van dieren (art. 9 en 10)</i> <i>Vernietigen van holen en/of verblijfplaatsen (art. 11)</i>
<i>Gewone dwergvleermuis, laatvlieger</i>	<i>Verontrusten van dieren (art. 10)</i> <i>Vernietigen van verblijfplaatsen (art. 11)</i>
<i>Bruine kikker, groene kikker</i>	<i>Doden en/of verontrusten van dieren (art. 9 en 10)</i> <i>Vernietigen van verblijfplaatsen (art. 11)</i>

Wanneer zonder verdergaand onderzoek toch panden worden gesloopt en daarbij vleermuizen worden verstoord of aangetroffen dan vindt een overtreding plaats van de artikelen 10 en 11 (zie Tabel 3.3). Voor alle voorkomende broedvogels geldt dat deze niet verstoord mogen worden.

3.7

VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN SCHADE

In onderstaand ecologisch protocol is een aantal maatregelen en uitvoeringsvoorschriften opgenomen waarmee de negatieve gevolgen voor in het wild voorkomende beschermde diersoorten zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden. Dit wordt verplicht door de Flora- en faunawet, in het kader van de zorgplicht.

- Schade aan broedvogels dient altijd voorkomen te worden. De werkzaamheden dienen minimaal buiten het broedseizoen van vogels (dus vóór half maart en na half juli) te worden gestart. Deze periode is een indicatie: sommige broedvogels hebben een afwijkende broedperiode. Er kan alleen onder voorwaarden - mits er geen broedvogels worden verstoord - in het broedseizoen worden doorgewerkt.
- Om verstoring van de vliegroutes van vleermuizen te voorkomen is het van belang alleen overdag werkzaamheden uit te voeren (geen verstoring door kunstlicht).
- Bij grondwerkzaamheden één kant op werken, om het voor dieren mogelijk te maken de werkzaamheden te ontvluchten.

- Het aantal werkpaden en de breedte van de paden wordt zo beperkt mogelijk gehouden, opdat zo min mogelijk holen vernield worden en dieren zo min mogelijk geschaad worden.
- Terreindelen die gehandhaafd blijven, worden zoveel mogelijk met rust gelaten.
- Vanuit de algemene zorgplicht dient tijdens de werkzaamheden continu te worden gelet op aanwezigheid van al dan niet beschermde planten en dieren. Bij aantreffen van dieren en planten moet worden voorkomen dat deze gedood of verwond c.q. onnodig aangetast (bij planten) worden. In het geval dat een ingreep toch samenvalt met de aanwezigheid van beschermde soorten, worden passende maatregelen genomen of er wordt naar een andere oplossing gezocht.

3.8

MOGELIJKHEDEN VOOR VRIJSTELLING EN ONTHEFFING

Een ontheffing of vrijstelling kan pas worden aangevraagd wanneer vervolgonderzoek is uitgevoerd naar het al dan niet voorkomen van beschermde soorten. In dit geval kan niet worden uitgesloten dat er vleermuizen in de panden voorkomen. Hiervoor zal vervolgonderzoek moeten worden uitgevoerd om te kunnen achterhalen of vleermuizen voorkomen en wat de functie van het pand is voor vleermuizen (kraam-, verblijf-, paar-, of overwinteringsplaats).

Vleermuizen behoren tot tabel 3-soorten van de Flora- en Faunawet. In tabel 3.4 staat een overzicht met die randvoorwaarden waaraan voldaan moet worden wil er, bij het aantreffen van vleermuizen, het amoveren van panden toch plaats kunnen vinden door middel van een ontheffing.

Wanneer een ontheffing moet worden aangevraagd dient te gebeuren bij Dienst Regelingen (DR), onderdeel van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit (LNV). DR neemt, in overleg met in ieder geval Dienst Landelijk Gebied (DLG) komt DR tot een uitspraak of de ontheffing al dan niet verleend zal worden.

Tabel 3.4

Toetsingscriteria voor het verlenen van ontheffingen. Voor soort behorende tot tabel 3 soorten van de Flora – en Faunawet.

Uitgebreide toets	
Er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteiten zijn	
De activiteit mag er niet voor zorgen dat er afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort	
Er moet sprake zijn van een in of bij de wet genoemd belang, te weten:	
▪ onderzoek en onderwijs ▪ repopulatie en herintroductie ▪ bepaling inzake de gemeenschappelijke markt en een vrij verkeer van goederen van het Verdrag van oprichting van der Europese Gemeenschap ▪ bescherming van flora en fauna ▪ veiligheid van het vliegverkeer ▪ volksgezondheid of openbare veiligheid ▪ dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten ▪ het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren ▪ belangrijke overlast veroorzaakt door dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort ▪ uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en in de bosbouw ▪ bestendig gebruik ▪ uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	
Uitgebreide toets (vervolg)	
Er wordt zorgvuldig gehandeld	
Er vindt geen benutting of economisch gewin plaats	
Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (waaronder de vleermuizen vallen) moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang:	

- *dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu gunstige effecten*
- *de bescherming van flora en fauna*
- *de openbare veiligheid*

HOOFDSTU

4 Gebiedsbescherming

4.1

NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden die beschermd worden vanwege hun belang voor de instandhouding van de Europese biodiversiteit. Voor elk Natura 2000-gebied worden habitattypen en soorten aangewezen die extra bescherming genieten in dit gebied. Voor alle habitattypen en soorten worden vervolgens instandhoudingsdoelen opgesteld. Binnen een afstand van 500 meter van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergervenen. De instandhoudingsdoelen voor dit gebied zijn weergegeven in Bijlage 1.

Tabel 4.1

Gevoeligheidstabel aangewezen
habitattypen en soorten van
Natura 2000 gebied Buurserzand
en Haaksbergervenen

■ = zeer gevoelig

■ = gevoelig

■ = niet gevoelig

⊠ = n.v.t.

*** = onbekend

Bron: website Min. LNV

Storingsfactor*	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Stuifzandheiden met struikheide	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	⊠
Zwakgebufferde vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	⊠
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊠	***	⊠	⊠	⊠	⊠
Jeneverbesstruwelen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	⊠	⊠	⊠
*Actieve hoogvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	⊠	⊠	⊠
Herstellende hoogvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	⊠	⊠	⊠
*Hoogveenbos	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	⊠
Grote modderkruiper	■	■	■	■	⊠	■	■	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	⊠
Kamsalamander	■	■	■	■	⊠	■	■	■	■	⊠	■	■	⊠	⊠	⊠

* 1=oppervlakte verlies 2=versnippering 3=verzuring 4=vermesting 5=verzoeting 6=verziltig
7=verontreiniging 8= verdroging 9=vernatting 10=verandering stroomsnelheid 11=verandering
overstromingsfrequentie 12=verandering dynamiek substraat 13=verstoring door geluid
14=verstoring door licht 15=verstoring door trilling 16=optische verstoring 17=verstoring door
mechanische effecten 18=verandering in populatiedynamiek 19=bewuste verandering
soortensamenstelling

Het slopen van een aantal panden heeft naar verwachting geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen zoals beschreven in Bijlage 1. De sloop is niet van invloed op de habitattypen, vanwege de afstand tot dit gebied. Negatieve effecten op kamsalamander en modderkruiper kunnen ook uitgesloten worden indien geen werkzaamheden plaatsvinden aan sloten en slootranden en kleinschalige landschapselementen

Hiermee kan worden aangenomen dat de geplande werkzaamheden geen invloed zullen hebben op het Natura 2000-gebied Buurserzand en Haaksbergervenen, waardoor een vergunningaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 niet noodzakelijk is.

4.2

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

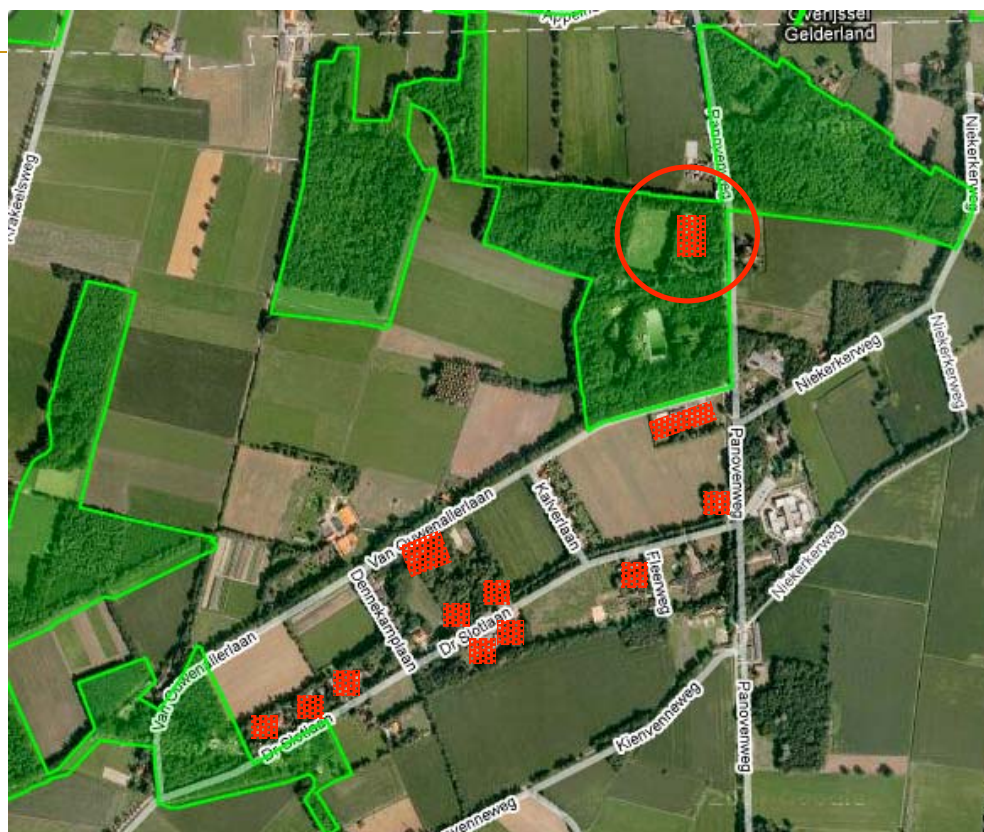
De EHS ligt grotendeels buiten het plangebied (zie Afbeelding 4.1). Daar de werkzaamheden bestaan uit het slopen van panden die vrijwel allemaal buiten de EHS liggen, worden er geen negatieve effecten verwacht met betrekking tot het aantasten van de EHS. Het enige pand binnen de EHS, "De Brem", heeft als toekomstige functies amoveren en natuurontwikkeling. Dit kan ten goede komen aan de EHS.

Afbeelding 4.1

EHS in plangebied. Met rood omcirkelt de locatie van het pand "De Brem".

Groen gearceerd is de EHS, met rood staan de locaties van de panden aangegeven.

Bron: website Min. LNV

In het algemeen kan worden aangenomen dat de werkzaamheden geen negatieve effecten zullen hebben op de Ecologische Hoofdstructuur. Hierbij moet er wel voor worden gezorgd dat de werkzaamheden dusdanig worden uitgevoerd dat er geen schade wordt toegebracht aan delen van de EHS.

Het verdient de aanbeveling het slopen van "De Brem" en de natuurontwikkeling voor te leggen aan Bevoegd Gezag (provincie Gelderland). Hierdoor kan overeenstemming bereikt worden over de doelen die de provincie heeft gesteld voor de EHS.

HOOFDSTU 5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 CONCLUSIES

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

5.1.1 SOORTBESCHERMING

- Niet alle schade is te vermijden, waardoor voor enkele planten, zoogdieren en/of amfibieën verbodsbepalingen mogelijk worden overtreden. Voor de planten, zoogdieren en amfibieën van tabel 1 gelden vrijstellingen.
- Alle vogels worden door de FF-wet beschermd, hiervoor kan geen ontheffing worden aangevraagd. Tijdens werkzaamheden dient elke vorm van verstoring ten opzichte van vogels te worden voorkomen.
- In het gebied komen soorten voor die door de Flora- en Faunawet beschermd worden, te weten vleermuizen (waarschijnlijk gewone dwergvleermuis en/of laatvlieger)
- Het is niet uit te sluiten dat in één of meerdere van de te amoveren panden vleermuizen huisvesten. Deze panden dienen dan ook nader onderzocht te worden.
- Voor de vrijgestelde soorten en niet beschermde soorten blijft wel de zorgplicht gelden. Aan de zorgplicht kan worden voldaan door tijdens de uitvoering de maatregelen uit het ecologisch protocol te volgen en rekening te houden met de gedragscode van de Bouw- en ontwikkelingsector.

5.1.2 GEBIEDSBESCHERMING

- Op een afstand van 500 meter van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Haaksbergervenen en Buurserzand
- Er worden geen negatieve effecten door de werkzaamheden op dit Natura 2000-gebied verwacht
- Aangrenzend aan het plangebied, en deels overlappend ligt de Ecologische Hoofdstructuur
- De gevolgen voor de Ecologische Hoofdstructuur zijn naar alle waarschijnlijkheid eerder positief (terreinwinst als gevolg van het amoveren van De Brem) dan negatief.
- Het is niet nodig een vergunning aan te vragen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 of de Spelregels EHS

5.2 AANBEVELINGEN

Op dit moment kan niet met zekerheid worden vastgesteld of zich in de panden van Rentray of Stichting Rentray vleermuizen huisvesten. Wanneer sloopwerkzaamheden plaatsvinden voordat nader onderzoek is verricht en er blijken vleermuizen te worden verstoord, dan vindt een overtreding plaats op grond van artikel 11 van de Flora- en Faunawet.

Het advies van ARCADIS luidt dan ook om nader onderzoek te verrichten, waarbij de panden die potentieel geschikt zijn voor vleermuizen (zie Tabel 3.2) aan nader onderzoek te onderwerpen. Hierbij moeten de mogelijk geschikte delen van het pand (o.a. zolder, schoorsteen, dakpannen) onderzocht worden. Ook stellen wij voor de natuurontwikkeling in de EHS voor te leggen aan Bevoegd Gezag.

HOOFDSTU 6 Referenties

Literatuur

Hustings, F & J-W Vergeer, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Uitgeverij K.N.N.V

Websites

Google Maps: www.maps.google.nl

Min. LNV: www.synbiosys.alterra.nl/natura200

Natuurloket: www.natuurloket.nl

Vleermuizen: www.vleermuizen.net

Vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl

Bijlage 1: Instandhoudingsdoelen

In deze bijlage staan de instandhoudingsdoelen die zijn opgesteld voor Natura 2000-gebied Buurserzand en Haaksbergervenen.

Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitat en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Habitattypen

H2310 Psammofiele heide met *Calluna* en *Genista*

Doel: Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting: Met name in het Buurserzand komt het habitatype stuifzandheiden met struikhei over een grote oppervlakte voor, een deel is echter vergrast. Uitbreiding van de oppervlakte is hier mogelijk.

H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletea uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*

Doel: Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype zwakgebufferde vennen komt plaatselijk in matige kwaliteit voor in het Buurserzand.

H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*

Doel: Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A).

Toelichting: Het habitatype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) komt lokaal goed ontwikkeld voor op zandgrond en dunne veenlagen. Elders is het gebied vergrast en verdroogd; uitbreiding is hier mogelijk.

H5130 *Juniperus communis*-formaties in heide of kalkgrasland

Doel: Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype jeneverbesstruwelen komt voor op het Buurserzand, waarbij naast 'struwelen' ook nog vele losse individuen van de jeneverbes in het gebied te vinden

zijn. Slechts op kleine schaal treedt momenteel verjonging op van het struweel van het Buurserzand. De beoogde kwaliteitsverbetering betreft het verder realiseren van verjonging.

H7110 *Actief hoogveen

Doel: Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A).

Toelichting: Het habitatype actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A) kan verder ontwikkeld worden door middel van kwaliteitsverbetering van habitatype H7120 herstellende hoogvenen. In het hoogveengebied met habitatype H7120 herstellende hoogvenen komen veenvormende vegetaties voor die tot het habitatype H7110 actieve hoogvenen gerekend kunnen worden.

H7120 Aangetast hoogveen waar natuurlijke regeneratie nog mogelijk is

Doel: Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype H7110 actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A), is toegestaan.

Toelichting: Er zijn goede mogelijkheden om een zodanige kwaliteitsverbetering van het habitatype herstellende hoogvenen te bereiken, dat een deel kan overgaan in habitatype H7110 actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A). De heidevegetaties en bossen op het verdroogde hoogveen worden niet tot habitatypen H4010 vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) en H91D0 hoogveenbossen gerekend, maar maken onderdeel uit van herstellende hoogvenen.

H91D0 *Veenbossen

Doel: Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting: Met name ter hoogte van de rijksgrens is het habitatype hoogveenbossen aanwezig in een bovenloop op minerale grond. Hier zijn potenties voor de verdere ontwikkeling van hoogveenbossen. De bossen op het verdroogde hoogveen worden niet tot habitatype H91D0 hoogveenbossen gerekend, maar maken onderdeel uit van habitatype H7120 herstellende hoogvenen.

Soorten

H1145 Grote modderkruiper

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: De grote modderkruiper komt vrijwel in het gehele Haaksbergerveen voor. Waarschijnlijk kan de soort in dit hoogveengebied overleven dankzij het wat basenrijke water en het ontbreken van concurrenten. Vanwege het bijzondere (natuurlijke) karakter van het leefgebied alhier, is het gebied van groot belang voor deze soort.

H1166 Kamsalamander

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: De kamsalamander komt voor in het Haaksbergerveen, waar het water geschikt is door buffering (toestroom kwel). Daarnaast is de soort in het uiterste zuidwesten aan de rand van het gebied aangetroffen. Het betreft een populatie in een uniek habitat. De bufferzone rond het Haaksbergerveen biedt goede kansen voor versterking van deze populatie. De soort is ook bekend van het Buurserzand, maar niet in het omringende boerenland en het Duitse, aangrenzende, kleinere Ammeloer Venn.